

6 ΜΑΡΤΙΟΥ 2013 : Πανελλήνια ημέρα κατά της σχολικής βίας

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εκπ/ση μαθητών να παίζουν ενεργητικό ρόλο παρεμβαίνοντας σε περιστατικά εκφοβισμού

*[Ένας αποτελεσματικός τρόπος για να μειωθεί το ποσοστό εκφοβισμού στο σχολείο είναι να διδαχθούν όλοι οι μαθητές ότι μπορούν και να επεμβαίνουν για να υποστηρίξουν το θύμα όταν αντιληφθούν ότι αυτό εκφοβίζεται. Έτσι, το ακόλουθο σχέδιο μαθήματος το οποίο αποτελείται από **πέντε βήματα** εκπαιδεύει τους μαθητές στο να αναλάβουν δράση ως 'συντελεστές πρόληψης' του εκφοβισμού]*

1. Εισαγωγή του όρου **εκφοβισμός** (ή ενδοσχολική βία). Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές **ορισμούς** και τους καταγράφει στον πίνακα. Συνοψίζει και συντάσσει έναν απλό, λειτουργικό ορισμό για τον εκφοβισμό. (π.χ. **Εκφοβισμός είναι όταν ένα άτομο ή μια ομάδα πληγώνει κάποιο άλλο άτομο επίτηδες χρησιμοποιώντας βρισιές, όταν του επιτίθεται σωματικά, όταν καταστρέφει τα πράγματά του κ.λ.π)**

2. Ο εκπαιδευτικός ενημερώνει τους μαθητές ότι ο εκφοβισμός βλάπτει **ολόκληρο το σχολείο** και ότι ο καθένας έχει ευθύνη να βοηθήσει στην πρόληψή του. Ζητά από τους μαθητές να σκεφτούν **κανόνες** τους οποίους η τάξη θα μπορέσει να ακολουθήσει ώστε να αποτρέψει τον εκφοβισμό. Γράφει τους κανόνες στον πίνακα και συζητά με τα παιδιά ώστε να διαμορφώσουν από κοινού ένα τελικό **σύνολο κανόνων συμπεριφοράς**.

[Σημείωση: καλό θα ήταν να περιοριστεί το τελικό σύνολο κανόνων σε 3-4 ώστε να είναι εύκολο να τους θυμούνται οι μαθητές. Επίσης, αν είναι δυνατόν, η δήλωση του κάθε κανόνα να είναι 'καταφατική' (π.χ., 'Να συμπεριφερόμαι στους άλλους με ευγένεια και σεβασμό') παρά μια 'αρνητική' πρόταση (π.χ., 'Να μην φωνάζω ή να προσβάλω τους άλλους.')]

Ένα **δείγμα κανόνων 'ενάντια στον εκφοβισμό'** μπορεί να είναι:

- Να συμπεριφερόμαι στους άλλους με ευγένεια και σεβασμό
- Να κάνω τους άλλους να νιώθουν ευπρόσδεκτοι και ενταγμένοι στην ομάδα
- Να βοηθώ τους άλλους που τους εκφοβίζουν, τους απομονώνουν, τους ταπεινώνουν και τους πειράζουν

3. Γίνεται διάκριση των εννοιών **κάρφωμα** και **πληροφόρηση** ώστε να απενοχοποιηθούν οι μαθητές και να μειωθεί το άγχος των μαρτύρων (θεατών ή παρισταμένων). Ο εκπαιδευτικός εκπαιδεύει τους μαθητές να **ξεχωρίζουν τις έννοιες 'κάρφωμα' και 'πληροφόρηση'**.

Κάρφωμα είναι όταν ένας μαθητής λέει σε κάποιον ενήλικα τι έκανε ένας άλλος μαθητής απλά για να τον βάλει σε μπελάδες. **Πληροφόρηση** είναι όταν ένας μαθητής λέει σε κάποιον ενήλικα τι έκανε κάποιος άλλος μαθητής επειδή οι πράξεις του συγκεκριμένου μαθητή ήταν επικίνδυνες ή έβλαψαν ένα άλλο άτομο.

Να τονίσει ο εκπ/κός στους μαθητές : *‘Είναι σημαντικό να το λέμε στους ενήλικες όταν βλέπουμε κάτι το οποίο είναι επικίνδυνο ή βλάπτει τους άλλους ανθρώπους’.*

4. Ο εκπαιδευτικός προσκαλεί στην τάξη τον **διευθυντή** ο οποίος μπορεί να υπενθυμίσει στους μαθητές τον τρόπο που μπορούν να έρθουν σε επαφή μαζί του για να αναφέρουν τα περιστατικά του εκφοβισμού ή άλλα ζητήματα που τους αφορούν.

5. Ζητείται από τους μαθητές να κάνουν **προτάσεις παρέμβασης και περιορισμού βίαιων συμπεριφορών**, τις οποίες καταγράφουν σε **χρωματιστά χαρτόνια** και αναρτούν στους τοίχους της τάξης. Ο εκπαιδευτικός λέει στους μαθητές ότι, κάθε φορά που παρίστανται σε ένα περιστατικό εκφοβισμού δεν θα πρέπει **ποτέ** να ενθαρρύνουν τον δράστη ή να συμμετέχουν και οι ίδιοι στον εκφοβισμό. (Να τους θυμίσει ότι οι μαθητές που παρακολουθούν και παρακινούν τον δράστη ή τον βοηθούν, θεωρούνται εξίσου υπεύθυνοι με τον ίδιο τον δράστη!) Αντιθέτως, οι θεατές θα πρέπει να δράσουν ώστε να σταματήσει ο εκφοβισμός:

- Σε περιστατικά **άμεσου εκφοβισμού**, ο θεατής (ή παριστάμενος) που **νιώθει ασφαλής** να έρθει σε αντιπαράθεση με τον δράστη θα πρέπει να υπενθυμίσει δυναμικά στον δράστη τους κανόνες της τάξης για τη συμπεριφορά απέναντι στους άλλους και να ζητήσει από τον δράστη να σταματήσει να πειράζει το θύμα. Σε περίπτωση που ο παριστάμενος **δεν νιώθει ασφαλής** να έρθει σε αντιπαράθεση με τον δράστη, θα πρέπει να μιλήσει σε κάποιον ενήλικα για το περιστατικό του εκφοβισμού όσο το δυνατόν συντομότερα.

- Σε περιστατικά **έμμεσου εκφοβισμού** από ένα άτομο ή από ομάδα (π.χ. κακοήθες κουτσομπολιό), ο θεατής/ακροατής δεν θα πρέπει να συμμετάσχει στον εκφοβισμό με οποιονδήποτε τρόπο. Εάν είναι δυνατόν, θα πρέπει να τονίσει στο άτομο ή την ομάδα ότι εκείνη τη στιγμή συμπεριφέρονται εκφοβιστικά. Σε περίπτωση που ο εκφοβισμός συνεχίζει να υφίσταται, τότε ο μαθητής θα πρέπει να μιλήσει σε κάποιον ενήλικα (δ/ντή, καθηγητή) για το περιστατικό του εκφοβισμού όσο το δυνατόν συντομότερα.

Ο εκπαιδευτικός να παρακινήσει την ομάδα να σκεφτεί και άλλους **θετικούς τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε να δράσει ένας μαθητής εάν παρίσταται σε ένα περιστατικό εκφοβισμού** και να γράψει σε μια **λίστα** τις ιδέες αυτές στον πίνακα.

Ίσως να θελήσει, επιπρόσθετα, να ζητήσει από τους μαθητές να χρησιμοποιήσουν τις καλύτερες από αυτές τις προτάσεις για να τις φτιάξουν **πολύχρωμες αφίσες** που να τις κρεμάσουν στους τοίχους της τάξης.